

Novi list 11.11.2012.

LADISLAV RADOSLOVIĆ PREDSEDNIK ANIMALIE NE MISLI DA JE U GORSKOM KOTARU PREVIŠE ZVIJERI

ODLOŽITE PUŠKE!

Odštelom 100 medvjeda neki žele sačuvati fotelje

Ne postoji niti jedan stručni ili znanstveni dokaz o značajnom povećanju broja medvjeda u Hrvatskoj i **priča o nužnosti odštela nastavak je propagande koja traje već deset godina**, tvrdi predsjednik Radoslović

Robert FRANK

Treba li u Gorskom kotaru hitno ubiti 100 medvjeda? Ako to pitate šefa Odjela za lovstvo delničke podružnice Hrvatskih šuma Darija Majnarića, on će se za to i javno založiti. Puške za odštel doslovno su spremne. Ako to isto pitanje postavite riječkom odvjetniku Ladislavu Radosloviću, predsjedniku udruge Animalia koja se bavi zaštitom prirode, on će se tome, tim više što mu je bavljenje medvjedima u čijoj se blizini često kreće i hobi i strast, otvoreno i s argumentima suprostaviti. Radoslović smatra da su Majnarićevi zahtjevi za odštelom stotinjak medvjeda u Gorskom kotaru samo nastavak propagande koja traje već desetak godina. – U ovom slučaju takav poziv dolazi od šefa Odjela za lovstvo delničke podružnice Hrvatskih šuma, osobe iz lovnih krugova i grupacije koja ostvaruje pravo na odštel medvjeda i koja od toga

živi. Stoga se ne radi objektivnim stavovima struke, nego o interesno determiniranoj propagandi.

Pitanje rentabilnosti

Ti pozivi motivirani su željom za rentabilnošću poslovanja Odjela za lovstvo HŠ. Naime, već za vrijeme ranijih vlada pojavile su se tendencije da bi svi odjeli javnih poduzeća, pa tako i Hrvatskih šuma, a koji nisu rentabilni, trebali biti privatizirani. Zbog otpora takvim idejama to nije realizirano, ali se i danas ponovno nagovještavaju takvi planovi. Svima je jasno da privatizacijom dolaze u pitanje radna mjesta. Najjednostavniji način da Odjel za lovstvo HŠ postane rentabilniji, povećanje je odštela, odnosno, prihodovne strane, kaže Radoslović. Smatra kako tendencije o privatizaciji nisu ispravne, jer važni resursi kao što su šume, odnosno divlje životinje u njima, trebaju biti podvrgnuti brižljivoj upravljanju od strane države, koje ne smije biti isključivo dohodovno usmjeravano.

– Iako je to pogrešno, činjenica je da takve tendencije postoje. Ali, još je veća pogreška zagovarati stavove o ovakvom odštelu i izazivati str

Gorski kotar kao veliko mečilište

Neki stručnjaci tvrde da se medvjede više treba dohranjivati u staništu kako ne bi dolazili do naselja. Radoslović kaže da se u Hrvatskoj, za razliku od SAD-a ili skandinavskih zemalja, lov na medvjeda vrši sa »čeka« na tzv. mečilištima, gdje se stavlja hrana kako bi medvjed bio hranjen, a onda i odšteljen.

– Problem je nastao krajem 90-ih godina kada se dramatično povećao broj lovozakupnika koji su stekli pravo na odštel medvjeda, pa je povećan i broj mečilišta. Zbog toga je danas Gorski kotar jedno veliko mečilište, jer gotovo da nema livade bez nekakvog hranilišta. Na njih se najviše stavlja kukuruz, koji nije prirodna hrana medvjeda, i takvim se

masovnim hranjenjem medvjede navikava na ljudske izvore hrane, zbog čega on onda češće dolazi u blizinu naselja gdje takvu hranu može pronaći. Uz to, mnogi lovozakupnici, zbog troškova goriva i neprirodnih granica lovišta, svjesno hranilišta postavljaju u blizini naselja gdje bacaju i ljudsku hranu, poput krafni i kobasica, pa se onda čude kako to da medvjed prevali čak još dodatnih 500 m i dođe u blizinu naselja, kaže Radoslović.

Izgubit ćemo medvjede

Prema mišljenju Radoslovića, medvjed je globalno ugrožena vrsta, pa i u Hrvatskoj. – S obzirom da je čovjek kod nas već utjecao na dobnu i spolnu strukturu medvjeda, te u velikoj mjeri uništava njegovo stanište, vrlo će teško biti taj, već pokrenuti kotač, zaustaviti. Većina europskih zemalja je izgubila medvjeda, a mi sada radimo isto i nerazumno zabijamo glavu u pijesak vjerujući da se takva stvar kod nas neće dogoditi. Samo za primjer, zbog Hrvatskih šuma i njihove eksploatacije, gorska područja u Hrvatskoj izgubila su već jednu markantnu vrstu, velikog tetrijeba, koji se održao još samo na Velebitu. Gdje su tada bili svi ti stručnjaci i doktori šumarstva, kada nisu znali ni predvidjeti da će se to dogoditi? Odnosno, ako im to nije bilo bitno, koji je njihov moralni kredibilitet? A veliki tetrijeb, kao i medvjed, treba mirna i sačuvana šumska staništa koja nestaju, kaže Radoslović.

za one koje krše te propise primjenjuju se vrlo stroge sankcije. Kod nas, kao što vidite, vlada potpuno bezvlašće po tom pitanju. Nedavno su čak u NP Risnjak i Plitvice ubijeni medvjedi koji su dolazili na otvorene kante sa smećem, kakvog primjera nema valjda nigdje u svijetu.

Pretjerana sječa

Drugi uzrok češćem pojavljivanju medvjeda u blizini naselja je i taj što su danas donedavno najmirniji dijelovi njegovog staništa, u kojima bi se on trebao zadržavati, izvrnuti strahovitoj eksploataciji. Prema službenim podacima Hrvatskih šuma u 2011. posječeno je 5,2 milijuna kubnih metara drvne mase, što je na razini države 18-postotno povećanje u odnosu na godinu ranije, dok je u Gorskom kotaru to povećanje veće od 30 posto. To je enormno povećanje i čini se da je tijekom 2011. provedena najveća sječa ikad u povijesti i taj trend se nastavlja. A medvjed je životinja koja pod svaku cijenu treba mir, pa kada toga mira nema, onda je potjeran u blizinu naselja. Treći razlog je izmijenjena dobna i spolna struktura koja je posljedica enormnog lovnog zahvata. Tako prosječni medvjed odstreljen u Sloveniji, s kojom dijelimo istu populaciju, ima samo dvije godine starosti, dok je ta dob u Hrvatskoj oko četiri godine. Ako znamo da medvjed prve dvije godine proboravi s majkom, onda to znači da se u Sloveniji odstreljuju mladunci koji su još na sisi, dok je u Hrvatskoj prosječni odstreljeni medvjed na granici spolne zrelosti. Uz to, ubijaju se uglavnom veći primjerci, stariji mužjaci, jer

ah kroz medije kako bi se takve želje lakše realizirale, kaže Radoslović, koji tvrdi, suprotno stavu nekih stručnjaka, kako ne postoji niti jedan stručni ili znanstveni dokaz o značajnom povećanju broja medvjeda u RH.

Dapače, populacija je zbog odstrele sve mlađa i sve je manje starijih jedinki. Objašnjava da medvjed u kratkim vremenskim intervalima prevaljuje ogromne udaljenosti te je gorska Hrvatska samo jedan manji dio staništa dinarske populacije medvjeda, koje počinje u Sloveniji, a završava u Albaniji, Makedoniji i Grčkoj. Stoga kaže da nije čudno da isti medvjed danas bude viđen u Sloveniji, a da je za dvadesetak dana u BiH ili čak i južnije.

Miris hrane

– Upravo iz tih razloga vrlo je teško precizno utvrditi brojno stanje medvjeda, a u Hrvatskoj se s njime i namjerno manipulira. Genetske analize provedene su na takav način da statističkim metodama nije bilo moguće utvrditi brojno stanje, pa se o brojnosti i nadalje govori u skladu sa željama lovnog lobija. S druge strane, viđanja medvjeda u blizini naselja nisu rezultat njegove prekomjerne brojnosti, nego drugih okolnosti: brojnih smetlišta koja su dostupna medvjedu, a koja postoje oko svakog goranskog mjesta. Nijedno nije ograđeno, a svojim mirisom privlače medvjede izdaleka. Medvjed je veliki oportunist i ako može na lagani način doći do hrane, on će tu priliku iskoristiti. To je dobro poznato i zato se u razvijenim zemljama strogo poštuju propisi o zbrinjavanju otpada u medvjedem staništu, a

su vredniji kao trofej, a rezultat je da imamo znatno veći broj ženki i veliki postotak mladih medvjeda koji su skloniji disperziranju i koji nemaju više od koga učiti se ponašanju u prirodi, a to znači i kloniti se od ljudi i naselja, kaže Radoslović.